

Finansutskottets betänkande 2019/20:FiU11

Höständringsbudget för 2019

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till ändringsbudget.

Regeringen föreslår höjda utgiftsramar för 19 utgiftsområden och sänkt ram för 1 utgiftsområde. Regeringen föreslår 42 anslagsförändringar, enligt vilka 31 anslag ökas och 11 minskas. De föreslagna anslagsförändringarna uppgår netto till en ökning om 3,9 miljarder kronor. Utöver ändrade anslag och ramar föreslås också bemyndiganden om studielån, medlemskap samt medlemsavgifter och ändrade beställningsbemyndiganden. Propositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna. I betänkandet finns en reservation (SD) och tre särskilda yttranden (M, V, KD).

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:2 Höständringsbudget för 2019.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Höständringsbudget för 2019	6
Utskottets ställningstagande.....	19
Reservation	21
Höständringsbudget för 2019 (SD).....	21
Särskilda yttranden	23
1. Höständringsbudget för 2019 (M)	23
2. Höständringsbudget för 2019 (V).....	23
3. Höständringsbudget för 2019 (KD)	23
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	24
Propositionen	24
Följdmotionen	25
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	26
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens förslag till ändrade beställningsbemyndiganden 2019	29
<i>Bilaga 4</i>	
Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2019/20:MJU2y	30

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Höständringsbudget för 2019

Ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade anslag

Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar ändrade anslag enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:2 punkt 6 och avslår motion 2019/20:1668 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD).

Utgiftsområde 15 Studiemedel

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ta upp lån i Riksgäldskontoret för studielån som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 230 500 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:2 punkt 1.

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Riksdagen

a) bemyndigar regeringen att under 2019–2022 för anslaget 2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning besluta om en årlig medlemsavgift till kunskaps- och innovationsplattformen inom hälsa under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Health) på högst 800 000 kronor,

b) bemyndigar regeringen att under 2019 besluta om medlemskap i den ideella föreningen Ebrains,

c) bemyndigar regeringen att under 2019 besluta om medlemskap i kunskaps- och innovationsplattformen inom urban mobilitet under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Urban Mobility),

d) bemyndigar regeringen att under 2019–2023 för anslaget 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning besluta om en årlig medlemsavgift för den ideella föreningen Ebrains på högst 1 600 000 kronor,

e) bemyndigar regeringen att under 2019–2023 för anslaget 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning besluta om en årlig medlemsavgift för kunskaps- och innovationsplattformen inom urban mobilitet under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Urban Mobility) på högst 540 000 kronor,

f) bemyndigar regeringen att under 2019–2023 för anslaget 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning besluta om en årlig medlemsavgift för organisationen European Research Infrastructure for

Imaging Technologies in Biological and Biomedical Sciences (Euro-Bioimaging-ERIC) på högst 1 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:2 punkterna 2–5.

Ändrade beställningsbemyndiganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:2 punkt 7.

Reservation (SD)

Stockholm den 21 november 2019

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Elisabeth Svantesson (M), Oscar Sjöstedt (SD), Adnan Dibrani (S), Emil Källström (C), Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Ingela Nylund Watz (S), Jakob Forssmed (KD), Ingemar Nilsson (S), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Karolina Skog (MP), Mattias Karlsson i Luleå (M), Björn Wiechel (S), Sofia Westergren (M) och Ida Gabrielsson (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Med stöd av 9 kap. 4 § regeringsformen kan riksdagen under budgetperioden besluta om en ny beräkning av statens inkomster och om nya eller ändrade anslag. Enligt 7 kap. 9 § riksdagsordningen är det finansutskottet som bereder förslag om ändringar i statens budget. Av 11 kap. 18 § framgår att huvudregeln är att ändringar i statens budget beslutas av riksdagen genom ett enda beslut.

I höständringsbudgeten för 2019 (prop. 2019/20:2) föreslår regeringen ändrade anslag och ramar. Dessutom finns det förslag om att riksdagen ska utöka bemyndigandet för regeringen att ta upp lån i Riksgäldskontoret för studielån. Därutöver föreslår regeringen att den ska bemyndigas att besluta om medlemskap i två EU-organisationer med forskningsinriktning och att besluta om årliga medlemsavgifter för dessa och för två andra forskningsinriktade EU-organisationer inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Vidare föreslås ändringar för tio beställningsbemyndiganden.

Totalt berörs 21 utgiftsområden av förslagen i propositionen. Regeringen föreslår höjda ramar för 19 utgiftsområden, sänkt ram för 1 utgiftsområde och anslagsförändringar inom 1 utgiftsområde som innebär en oförändrad ram. Regeringen föreslår att 31 anslag ökas och 11 anslag minskas. Anslagsförändringarna i ändringsbudgeten innebär att anvisade medel föreslås ökas med netto 3,9 miljarder kronor. De föreslagna anslagsökningarna uppgår till 4,0 miljarder kronor och de föreslagna anslagsminskningarna till 0,1 miljarder kronor (se bil. 2).

En följdmotion (SD) har väckts.

Flera av förslagen i ändringsbudgeten rör andra utskotts ämnesområden, och därför har finansutskottet gett 13 utskott tillfälle att yttra sig över förslagen. Miljö- och jordbruksutskottet (ytr.2019/20:MJU2y) har yttrat sig. Yttrandet återfinns i bilaga 4 i detta betänkande. Övriga tolv utskott som inbjudits att yttra sig har beslutat att inte lämna något yttrande (konstitutionsutskottet, justitieutskottet, civilutskottet, utrikesutskottet, försvarsutskottet, socialförsäkringsutskottet, socialutskottet, kulturutskottet, utbildningsutskottet, trafikutskottet, näringsutskottet och arbetsmarknadsutskottet).

I bilaga 1 förtecknas behandlade förslag. I bilaga 2 redovisas regeringens och motionärernas förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade anslag för 2019. I bilaga 3 finns regeringens förslag till ändrade beställningsbemyndiganden 2019.

Utskottets överväganden

Höständringsbudget för 2019

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens förslag till ändrade utgiftsramar och anvisar ändrade anslag enligt regeringens förslag. Riksdagen bemyndigar vidare regeringen att ta upp lån i Riksgäldskontoret för studielån. Riksdagen godkänner också regeringens förslag till ändrade beställningsbemyndiganden. Dessutom bemyndigar riksdagen regeringen att besluta om medlemskap i två organisationer. Slutligen bemyndigas regeringen att besluta om årliga medlemsavgifter för dessa två och för två andra organisationer inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

Jämför reservationen (SD) och särskilt yttrande 1 (M), 2 (V) och 3 (KD).

Propositionen

I propositionen lämnar regeringen förslag till ändringar i statens budget för 2019. Propositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna.

Förslagen i propositionen innebär att anvisade medel 2019 ökar med sammanlagt 3,9 miljarder kronor. Anslagsökningarna uppgår till 4,0 miljarder kronor och anslagsminskningarna till 0,1 miljarder kronor.

Förslagets effekt på budgetsaldot och den offentliga sektorns finansiella sparande uppgår till 2,9 miljarder kronor. Skillnaden i förhållande till ökningen av anvisade medel förklaras av att de föreslagna ökade utbetalningarna av gårdsstöd och skolmjölkstöd medför en motsvarande ökad inkomst av EU-medel på budgetens inkomstsida och därför inte påverkar budgetsaldot. Inte heller ökningen av anvisade medel för utjämningsbidrag för LSS-kostnader påverkar budgetsaldot eller det finansiella sparandet eftersom utjämningsbidraget motsvaras av en lika stor utjämningsavgift från kommunerna som redovisas mot inkomsttitel på statens budget.

Av de sammanlagda anslagsförändringarna avser 1,2 miljarder kronor förändringar till följd av ändrade volymer eller makroekonomiska förutsättningar. Av detta belopp avser 0,5 miljarder kronor ökade utgifter för barnbidrag, 0,3 miljarder kronor en ökning av biståndsanslaget till följd av minskade avräkningar och 0,3 miljarder kronor ökade utgifter för lönegaranti-ersättning.

Resterande 2,7 miljarder kronor avser diskretionära beslut. Av dessa utgör 0,9 miljarder kronor utgifter för gårdsstöd till följd av en ändrad

utbetalningsplan, 0,5 miljarder kronor investeringsstöd för solceller, 0,2 miljarder kronor skydd av värdefull natur och 0,2 miljarder kronor tillskott till Kriminalvården.

I propositionen föreslås också ett utökat bemyndigande för regeringen att ta upp lån i Riksgäldskontoret för studielån. Dessutom föreslås höjda belopp och ändrade tidsperioder för beställningsbemyndiganden för totalt tio anslag inom sju utgiftsområden (se bil. 3). Sammanlagt uppgår ökningen av statens åtaganden till 8,8 miljarder kronor, varav största ökningen om 5,0 miljarder kronor avser investeringar i försvarsmateriel. Slutligen finns förslag om bemyndigande att ingå medlemskap och betala medlemsavgifter när det gäller några internationella organisationer inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

Här följer en redovisning av förslagen per utgiftsområde. Därefter redovisas motionen.

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Anslaget 8:1 Mediestöd används för presstöd och mediestöd. Till följd av fallande upplagor har flera stora tidningar för första gången beviljats presstöd. Eftersom presstödet är ett rättighetsbaserat stöd innebär de ökade utgifterna för presstödet att mindre utrymme än beräknat finns tillgängligt för de två nya former av mediestöd som infördes 2019, till vilka medel fördelas i mån av tillgänglighet (prop. 2017/18:154, bet. 2017/18:KU43, rskr. 2017/18:407). De nya stöden 2019 ska dels stärka lokal journalistik i områden som för närvarande saknar eller har svag journalistisk bevakning, dels fungera som ett utvidgat innovations- och utvecklingsstöd. Regeringen anser därför att anslaget 8:1 bör ökas med 30 000 000 kronor.

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Regeringen bedömer att anslaget 1:9 Statistiska centralbyrån kan bidra till finansieringen av ökningen av anslaget 2:2 Allmänna reklamationsnämnden inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik, utan att det påverkar den verksamhet som finansieras från anslaget. Regeringen anser därför att anslaget 1:9 bör minskas med 1 000 000 kronor.

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Antalet ärenden som Ekobrottsmyndigheten hanterar har ökat och därmed även arbetsbelastningen vid myndigheten. För att säkerställa att myndigheten kan utreda och lagföra på ett rättssäkert sätt bör anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten ökas med 3 700 000 kronor. Vidare medför de åtgärder som vidtas för att göra polisyrket mer attraktivt och förbättra villkoren för poliser att Ekobrottsmyndighetens utgifter ökar för de poliser som är placerade där. Regeringen anser därför att anslaget bör ökas med 4 300 000 kronor.

Sammantaget bör därmed anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten ökas med 8 000 000 kronor.

Antalet inkomna mål till domstolarna har ökat kraftigt de senaste åren och har fortsatt att öka under 2019. Under första halvåret kom 6 procent fler mål in till domstolarna än under motsvarande period förra året, vilket är fler än beräknat. För att domstolarna ska kunna hantera det stora antalet mål med bibehållen kvalitet och effektivitet behöver ytterligare medel tillföras anslaget. Regeringen anser därför att anslaget 1:5 Sveriges Domstolar bör ökas med 174 000 000 kronor.

Mot bakgrund av bl.a. den ansträngda beläggningssituationen inom Kriminalvården ökades anslaget 1:6 Kriminalvården med 335 000 000 kronor efter förslag i propositionen Vårändringsbudget för 2019 (prop. 2018/19:99, bet. 2018/19:FiU21, rskr. 2018/19:288). För att Kriminalvården ska kunna inrätta fler tillfälliga och permanenta platser, och samtidigt upprätthålla en tillräckligt god säkerhet, behöver anslaget tillföras ytterligare medel. Regeringen anser därför att anslaget bör ökas med 200 000 000 kronor.

Anslaget 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m. används bl.a. för utgifter som uppkommer för staten i samband med vissa skaderegleringar. Efter förslag i propositionen Vårändringsbudget för 2019 tillfördes anslaget 38 000 000 kronor. Baserat på utfall och beräkningar av pågående rättsprocesser förväntas utgifterna för statens skaderegleringsverksamhet bli högre än vad som tidigare beräknats. Regeringen anser därför att anslaget bör ökas med 17 000 000 kronor.

Anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet används för utgifter för verksamhet som bedrivs inom ramen för Fonden för inre säkerhet och som delvis omfattar fleråriga projekt. Under 2019 har fonden fått besked från Europeiska kommissionen om en ökad tilldelning av medel för resterande programperiod, vilket gör att fler projekt kan genomföras. För att fonden ska kunna ingå fler ekonomiska åtaganden behöver bemyndigandet ökas med 96 000 000 kronor. Regeringen föreslår därför att den bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:18 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 210 000 000 kronor 2020–2022.

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

I samband med övergången till en ny finansieringsmodell 2019 kom beställningsbemyndigandet för anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar att bli alltför lågt beräknat. Anslaget används bl.a. för att finansiera utveckling, anskaffning, återanskaffning och avveckling av anslagsfinansierad materiel och anläggningar. För att säkerställa att bemyndigandet omfattar de åtaganden som redan har ingåtts och de som avses ingås under 2019 behöver bemyndigandet ökas med 5 000 000 000 kronor. Därtill behöver tidsperioden för infrianden av åtaganden förlängas med ett år. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019

för anslaget 1:3 besluta om beställningar och avveckling av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 67 000 000 000 kronor 2020–2029.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska fördela medel till kommuner och landsting för åtgärder inom krisberedskapen som sträcker sig över flera år. För att myndigheten ska kunna ingå nödvändiga åtaganden behöver bemyndigandet ökas med 1 000 000 000 kronor. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 2:4 Krisberedskap besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder samt åtgärder för att hantera allvarliga extraordinära händelser som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 000 kronor 2020–2025.

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

I biståndsramen ingår de kostnader för att ta emot asylsökande och skyddsbehövande från låg- och medelinkomstländer under deras första år i Sverige som klassificeras som bistånd i enlighet med den definition som används av biståndskommittén vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD/Dac). Dessa kostnader, som återfinns bl.a. inom utgiftsområde 8 Migration, minskar jämfört med vad som antogs i propositionen Vårändringsbudget för 2019, till följd av en lägre prognos för antal inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem. Regeringen anser därför att anslaget 1:1 Biståndsverksamhet bör ökas med 299 000 000 kronor. Vidare bör outnyttjade medel från den överföring från anslaget till anslaget 2:1 Konsumentverket inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik, för att utveckla Konsumentverkets jämförelsetjänst Money from Sweden efter förslag i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1, bet. 2017/18:UU2, rskr. 2017/18:95), nu återförs till utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Anslaget bör därför ökas med 860 000 kronor. Sammantaget anser regeringen därför att anslaget 1:1 Biståndsverksamhet bör ökas med 299 860 000 kronor.

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Utgifterna för framför allt konventionsvård, dvs. den ersättning till landstingen för vård som getts i Sverige till personer som är försäkrade i länder som Sverige har ingått avtal om sjukvård med, har ökat mer än beräknat. Av den anledningen bedöms de ersättningar som behöver betalas ut från anslaget 1:7 Sjukvård i internationella förhållanden under 2019 inte rymmas inom anvisade medel. Regeringen anser därför att anslaget bör ökas med 43 000 000 kronor.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Tidigare har ett bemyndigande använts för att ingå en överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) om en kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess. Överenskommelsen innebär att prestationsbundna ersättningar betalas ut med ett års eftersläpning. Nuvarande överenskommelse ingicks den 18 december 2018 med stöd av ett bemyndigande som hade beslutats efter förslag i propositionen Höständringsbudget för 2018 och avser 2019 (prop. 2018/19:2, bet. 2018/19:FiU11, rskr. 2018/19:66). Något bemyndigande att ingå ekonomiska åtaganden har inte lämnats för 2019. I betänkandet Samspel för hälsa (SOU 2018:80) föreslås en lag- och förordningsreglerad form av finansiell samordning mellan hälso- och sjukvård och sjukförsäkring. I avvaktan på ett ställningstagande till förslagen bedömer regeringen att det finns behov av en överenskommelse med SKL om 944 000 000 kronor för 2020 som förfaller till betalning 2021. Det finns även kvar åtaganden på 944 000 000 kronor som förfaller till betalning 2020 från den tidigare ingångna överenskommelsen för 2019. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 888 000 000 kronor 2020 och 2021.

Utfallet för 2018 visar att de anvisade medlen för utgifter för sjuklönekostnader 2019 inte täcker kostnaderna för de ersättningar som arbetsgivare är berättigade till enligt lagen (1991:1047) om sjuklön. Regeringen anser därför att anslaget 1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader bör ökas med 135 000 000 kronor.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Anslaget 2:1 Pensionsmyndigheten används för Pensionsmyndighetens förvaltningskostnader. Förslagen i propositionen En riktålder för höjda pensioner och följsamhet till ett längre liv (prop. 2018/19:133) medför ökad administration och behov av systemutveckling hos Pensionsmyndigheten. Även förslagen i propositionen Förbättrat grundskydd för pensionärer (prop. 2018/19:134) medför vissa kostnader för systemutveckling. Regeringen anser därför att anslaget bör ökas med 8 000 000 kronor. Vidare ska den svenska garantipensionen enligt en dom från EU-domstolen (mål nr C-189/16) kategoriseras som en s.k. minimiförmån. Administrationskostnaderna till följd av bl.a. mer komplicerade ärenden och löpande omräkningar på grund av domen bedöms bli högre än vad som tidigare beräknats. Regeringen anser därför att anslaget bör ökas med 9 000 000 kronor. Slutligen har Pensionsmyndigheten långa handläggningstider och ett stort antal pågående ärenden som rör förmånen bostadstillägg till pensionärer. Under 2019 har handläggningstiderna ökat ytterligare. För att möjliggöra rimliga

handläggningstider behöver ytterligare medel tillföras anslaget. Regeringen anser därför att anslaget bör ökas med 5 000 000 kronor. Sammantaget bör därmed anslaget 2:1 Pensionsmyndigheten ökas med 22 000 000 kronor.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Utfallet för det första halvåret 2019 visar att utgifterna för allmänt barnbidrag och flerbarnstillägg var högre än vad som tidigare beräknats, vilket bl.a. förklaras av en underskattning av volymerna. Vidare utnyttjades anslagskrediten 2018, vilket minskar utrymmet på anslaget 2019. Regeringen anser därför att anslaget 1:1 Barnbidrag bör ökas med 534 000 000 kronor.

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Den genomsnittliga kostnaden per lönebidrag har ökat till följd av att taket för den högsta bidragsgrundande lönekostnaden successivt höjts. Vidare har antalet beslut om lönebidrag för utveckling ökat mer än beräknat. Detta medför att bemyndigandet behöver ökas med 500 000 000 kronor. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m. ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 15 000 000 000 kronor 2020–2023.

Till följd av ett antal större konkurser har utbetalningarna av lönegarantiersättning ökat mer än beräknat under 2019. För att säkerställa att utbetalningar kan genomföras behöver ytterligare medel tillföras anslaget. Regeringen anser därför att anslaget 1:11 Bidrag till lönegarantiersättning bör ökas med 260 000 000 kronor.

Utgiftsområde 15 Studiestöd

Utgifterna för nedsättning av studiemedelsräntor beräknas bli högre än vad som antogs i budgetpropositionen för 2019 eftersom kostnaderna för statslåneräntor ökat mer än vad som tidigare beräknats. Regeringen anser därför att anslaget 1:4 Statens utgifter för studiemedelsräntor bör ökas med 16 000 000 kronor.

Regeringen har ett bemyndigande att under 2019 ta upp lån i Riksgäldskontoret för studielån som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 228 700 000 000 kronor. Upplåningen för studielån och kapitaliserade räntor har ökat mer än vad som tidigare beräknats. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ta upp lån i Riksgäldskontoret för studielån som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 230 500 000 000 kronor.

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Statens skolinspektion är värmyndighet för Skolväsendets överklagandenämnd och ska tillhandahålla kansliresurser till nämnden. Sedan 2013 har

antalet inkomna överklagandeärenden ökat stadigt. Ökningen har dock varit särskilt stor under 2019. För att Skolväsendets överklagandenämnd ska kunna genomföra sin verksamhet med bibehållen kvalitet och rimliga handläggningstider behöver anslaget tillföras ytterligare medel. Regeringen anser därför att anslaget 1:2 Statens skolinspektion bör ökas med 3 000 000 kronor.

Regeringen har ett bemyndigande att under 2016–2022 besluta om en årlig medlemsavgift till kunskaps- och innovationsplattformen KIC Healthy living inom området hälsa under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Health) på högst 750 000 kronor. Eftersom den årliga medlemsavgiften är fastställd i euro ryms den, på grund av den försvagade svenska kronkursen, inte inom det befintliga bemyndigandet. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019–2022 för anslaget 2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå besluta om en årlig medlemsavgift till KIC Healthy living på högst 800 000 kronor.

Regeringen har bemyndigats att under 2019 för anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation besluta om medlemskap och en årlig medlemsavgift om 1 000 000 kronor i Euro-Bioimaging-ERIC (prop. 2018/19:1, bet. 2018/19:UbU1, rskr. 2018/19:104). Medlemskapet förvaltas av Vetenskapsrådet i samråd med Kungl. Tekniska högskolan (KTH) medan avgiften ska betalas av KTH som också ska agera företrädare för det konsortium av universitet som finansierar medlemskapet och som ingår i den nationella forskningsinfrastrukturen National Microscopy Infrastructure. Regeringen anser att medlemsavgiften därför i stället bör belasta KTH:s forskningsanslag. Vidare bör den period under vilken medlemsavgiften får betalas förlängas fram t.o.m. 2023. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019–2023 för anslaget 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå besluta om en årlig medlemsavgift till Euro-Bioimaging-ERIC på högst 1 000 000 kronor.

Human Brain Project är ett av Europeiska unionens (EU) tioåriga forskningsprogram inriktat på bl.a. forskning om hjärnan. För att förvalta den forskningsinfrastruktur som byggs upp inom programmet kommer en ideell förening kallad Ebrains att bildas under 2019 med säte i Belgien. KTH är inbjuden att delta i denna förening som s.k. Founding Partner. Regeringen anser att engagemang inom EU:s forskningsprogram är ett viktigt verktyg för att främja nätverk och samarbete. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om medlemskap i den ideella föreningen Ebrains och att under 2019–2023 för anslaget 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå besluta om en årlig medlemsavgift på högst 1 600 000 kronor.

Under 2019 bildas också en organisation inom morgondagens transportsystem med koppling till stadsplanering och it med säte i Spanien. Regeringen anser att engagemang inom Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) är ett viktigt verktyg för att främja nätverk och samarbete

med europeiska forskargrupper och industripartner. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 besluta om medlemskap i kunskaps- och innovationsplattformen inom området urban mobilitet under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Urban Mobility) och att under 2019–2023 för anslaget 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå besluta om en årlig medlemsavgift på högst 540 000 kronor.

De avgifter till internationella forskningsorganisationer som finansieras från anslaget 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer avser långsiktiga ekonomiska åtaganden. Åtagandena bedöms bli högre än tidigare beräknat till följd av den försvagade kronkursen. För att hantera åtagandena anser regeringen att bemyndigandet behöver ökas med 140 000 000 kronor. Därtill behöver tidsperioden för infrianden av åtaganden förlängas fram t.o.m. 2029. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 3:2 Vetenskapsrådet besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 950 000 000 kronor 2020–2029.

Den verksamhet som finansieras från anslaget 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet, bl.a. forskning och utveckling inklusive industriutvecklingsprojekt och fjärranalys inom nationella och internationella samarbeten, bedrivs vanligen i form av fleråriga internationella projekt. Med anledning av den försvagade kronkursen ökades anslaget med 11 000 000 kronor efter förslag i propositionen Vårändringsbudget för 2019. Vidare bygger många nya tjänster inom miljö, klimat och innovation på rymddata. Den rymdverksamhet som Sverige deltar i inom ramen för Europeiska rymdorganisationen växer därför snabbare än förutsett. Denna utveckling i kombination med en fortsatt försvagad svensk kronkurs gör att anslaget behöver tillföras ytterligare medel för att Sverige ska kunna fullgöra sina åtaganden. Regeringen anser därför att anslaget 3:4 Rymdforskning bör ökas med 150 000 000 kronor.

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Under 2019 har ytterligare kostnader uppkommit som en följd av den renovering och ombyggnation av Nationalmuseum som avslutades 2018 och ett initialt högt besöksantal efter återinvigningen. Regeringen anser därför att anslaget 8:1 Centrala museer: Myndigheter bör ökas med 52 000 000 kronor.

Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Anslaget 2:1 Konsumentverket används för myndighetens förvaltningsutgifter. Den 1 april 2019 trädde lagen (2019:59) med kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning och förordningen (2019:60) med kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning i kraft (prop. 2018/19:26, bet. 2018/19:NU6, rskr. 2018/19:129). Till följd av den nya

lagen har Konsumentverket tillförts nya uppgifter. Regeringen anser därför att anslaget bör ökas med 700 000 kronor. Ökningen bör finansieras genom att anslaget 2:2 Kommerskollegium inom utgiftsområde 24 Näringsliv minskas med motsvarande belopp. Vidare har medel överförts till anslaget från anslaget 1:1 Biståndsverksamhet inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, efter förslag i budgetpropositionen för 2018, för att utveckla Konsumentverkets jämförelsetjänst Money from Sweden (prop. 2017/18:1, bet. 2017/18:UU2, rskr. 2017/18:95). Outnyttjade medel för 2019 bör nu återföras till utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Anslaget bör därför minskas med 860 000 kronor. Slutligen, för att delvis finansiera ökningen av anslaget 2:2 Allmänna reklamationsnämnden bör anslaget minskas med 1 500 000 kronor. Sammantaget bör därmed anslaget 2:1 Konsumentverket minskas med 1 660 000 kronor. Minskningen bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslaget.

För att Allmänna reklamationsnämnden ska kunna hantera ett ökat inflöde av ärenden som är alltmer komplexa och klara de krav som regelverket ställer på myndighetens handläggningstider behöver anslaget tillföras ytterligare medel. Regeringen anser därför att anslaget 2:2 Allmänna reklamationsnämnden bör ökas med 3 000 000 kronor. Ökningen bör finansieras genom att anslaget 2:1 Konsumentverket minskas med 1 500 000 kronor och att anslaget 1:9 Statistiska centralbyrån inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning minskas med 1 000 000 kronor. Vidare bedömer regeringen att anslaget 2:5 Bidrag till miljömärkning av produkter kan bidra till finansieringen utan att det påverkar den verksamhet som finansieras från det anslaget. Regeringen anser därför att anslaget 2:5 bör minskas med 500 000 kronor.

Utgiftsområde 19 Regional tillväxt

Anslaget 1:2 Transportbidrag används för utgifter för statsbidrag till regionalt transportbidrag. Det avser kompensation till företag i de fyra nordligaste länen för kostnadsnackdelar till följd av långa transportavstånd för varor och stimulerar till höjd förädlingsgrad i områdets näringsliv. Rätten till stöd följer av förordningen (2000:281) om regionalt transportbidrag. Efter förslag i propositionen Vårändringsbudget för 2019 tillfördes anslaget 30 000 000 kronor. Till följd av en fortsatt hög efterfrågan på godstransporter bedöms utgifterna öka mer än vad som tidigare beräknats. Regeringen anser därför att anslaget 1:2 bör ökas med 41 000 000 kronor.

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Till följd av en svagare kronkurs har utgifterna för medlemsavgifter och stöd till internationella organisationer blivit högre än vad som beräknades i budgetpropositionen för 2019. Regeringen anser därför att anslaget 1:7 Avgifter till internationella organisationer bör ökas med 9 500 000 kronor. Regeringen bedömer att anslaget 1:4 Sanering och återställning av förorenade

områden kan bidra till att finansiera ökningen utan att det påverkar den verksamhet som finansieras från det anslaget. Regeringen anser därför att anslaget 1:4 bör minskas med 4 750 000 kronor.

Anslaget 1:8 Klimatbonus används för utgifter för klimatbonusen, dvs. bidrag till fysiska och juridiska personer som har förvärvat en klimatbonusbil. Anslaget används även för utgifter som kvarstår för supermiljöbilspremier under 2019. Årets anvisade medel har bl.a. använts för att retroaktivt betala ut premier för supermiljöbilar sålda fram t.o.m. den 30 juni 2018. Det har medfört att de tillgängliga medlen för bidrag till de som köpt en klimatbonusbil blivit mindre än beräknat. Samtidigt har försäljningen av klimatbonusbilar ökat mer än vad som tidigare beräknats. Regeringen anser därför att anslaget 1:8 Klimatbonus bör ökas med 100 000 000 kronor.

Från anslaget 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö finansieras bl.a. bidrag för minskad spridning av mikroplaster och avancerad rening av läkemedelsrester. De ansökningar om statliga bidrag för framför allt avancerad rening av läkemedelsrester som kommit in eller beräknas komma in till Naturvårdsverket motsvarar större belopp än tidigare beräknat. För att kunna hantera ansökningarna anser regeringen att bemyndigandet behöver ökas med 70 000 000 kronor. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:11 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 505 000 000 kronor 2020–2026.

Med stöd av det bemyndigande som finns knutet till anslaget 1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar har avtal ingåtts i utländsk valuta. Anslaget används bl.a. för utgifter för insatser för internationella klimatinvesteringar samt för att utveckla och stödja internationellt klimatsamarbete som syftar till att bidra till en ökad ambition i genomförandet av Parisavtalet. Till följd av den försvagade kronkursen har utgifterna för 2019 för dessa avtal ökat. Regeringen anser därför att anslaget bör ökas med 32 000 000 kronor. Regeringen bedömer att anslaget 1:10 Klimatanpassning kan bidra till att finansiera ökningen utan att det påverkar den verksamhet som finansieras från anslaget. Regeringen anser därför att anslaget 1:10 bör minskas med 16 000 000 kronor. Även utgifterna för utestående åtaganden efter 2019 väntas öka på grund av den försvagade kronkursen, och regeringen anser därför att det finns ett behov av att öka bemyndigandet med 65 000 000 kronor. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 700 000 000 kronor 2020–2026.

Efter förslag i propositionen Vårändringsbudget för 2019 ökades anslaget 1:14 Skydd av värdefull natur med 100 000 000 kronor för att möjliggöra insatser för skydd och bevarande av värdefulla naturmiljöer. Trots tillskottet finns det flera ärenden där markägare ännu inte har fått ersättning som de är berättigade till. För att möjliggöra dessa utbetalningar och eftersom det behövs

ytterligare insatser för skydd och bevarande av värdefulla naturmiljöer bör ytterligare medel tillföras anslaget. Regeringen anser därför att anslaget 1:14 bör ökas med 200 000 000 kronor.

Utgiftsområde 21 Energi

Anslaget 1:7 Energiteknik tillfördes 300 000 000 kronor efter förslag i propositionen Vårändringsbudget för 2019 för att stärka satsningen på solceller. Intresset för att installera solceller är fortfarande högt och det finns ett stort antal ansökningar som behöver hanteras. Regeringen anser därför att anslaget 1:7 Energiteknik bör ökas med 500 000 000 kronor.

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Anslaget 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur används för utgifter för bl.a. långsiktig infrastrukturplanering för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart. Trafikverket har fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för att upphandla nattåg med dagliga avgångar till flera europeiska städer (N2019/02072/TP). Medel för detta finns på anslaget 1:16 Internationell tågtrafik. För att Trafikverket ska kunna använda dessa medel för en sådan utredning behöver medel föras mellan anslagen. Regeringen anser därför att anslaget 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur bör ökas med 8 000 000 kronor och att anslaget 1:16 Internationell tågtrafik bör minskas med motsvarande belopp.

Med anledning av de upphandlingar av flyglinjer med s.k. allmän trafikplikt 2019–2023 som Trafikverket beslutat om bedöms utgifterna för trafikavtal bli högre än beräknat. Regeringen anser därför att anslaget 1:7 Trafikavtal bör ökas med 76 000 000 kronor. Regeringen bedömer att anslaget 1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur kan bidra till finansieringen av ökningen av anslaget 1:7 utan att det påverkar den verksamhet som finansieras från anslaget. Regeringen anser därför att anslaget 1:2 bör minskas med 76 000 000 kronor.

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Flera faktorer har bidragit till att anslaget 1:10 Gårdsstöd m.m. behöver tillföras ytterligare medel. För det första utnyttjades anslagskrediten 2018, vilket har minskat de tillgängliga medlen för 2019. För det andra planerar Statens jordbruksverk att öka andelen utbetalningar av gårdsstöd före årsskiftet från 95 till 97 procent. För det tredje har kronkursen försvagats jämfört med den beräkning som låg till grund för de anvisade medlen. Regeringen anser därför att anslaget 1:10 bör ökas med 850 000 000 kronor.

Till följd av ett nytt ansökningsförfarande och en ny rutin för handläggning beräknas EU:s skolmjölksstöd för både 2018 och 2019 betalas ut till skolor och förskolor under 2019. Det medför att utgifterna blir väsentligt högre än vad som tidigare beräknats. Regeringen anser därför att anslaget 1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m. bör ökas med 72 000 000 kronor.

Anslaget 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur används bl.a. för utgifter för nationell medfinansiering av åtgärder i enlighet med landsbygdsprogrammet för 2014–2020. Regeringen har ett bemyndigande att under 2019 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 241 000 000 kronor 2020–2026. Inom landsbygdsprogrammet kan stöd lämnas för skötsel av anlagda våtmarker under en tioårsperiod. Under året kan beslut som löper med utbetalningsår fram t.o.m. 2028 komma att behöva fattas och bemyndigandets tidsperiod behöver anpassas utifrån det. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:17 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 241 000 000 kronor 2020–2028.

Anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur används bl.a. för utgifter för nationell medfinansiering av åtgärder i enlighet med landsbygdsprogrammet för 2014–2020. Regeringen har ett bemyndigande att under 2019 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 4 868 200 000 kronor 2020–2026. Inom landsbygdsprogrammet kan stöd lämnas för skötsel av anlagda våtmarker under en tioårsperiod. Under året kan beslut som löper med utbetalningsår fram t.o.m. 2028 komma att behöva fattas och bemyndigandets tidsperiod behöver anpassas utifrån det. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:18 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 4 868 200 000 kronor 2020–2028.

Metangasreduceringsstödet omfattar stöd till produktion av biogas genom rötning av stallgödsel. Efter förslag i propositionen Vårändringsbudget för 2018 infördes ett tillfälligt stöd för produktion av biogas som också inkluderade andra sätt att framställa biogas (prop. 2017/18:99, bet. 2017/18:FiU21, rskr. 2017/18:435). För att stärka konkurrenskraften i sektorn bör stöd till sådan produktion av biogas utbetalas även innevarande år. Regeringen anser därför att anslaget 1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket bör ökas med 100 000 000 kronor.

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Regeringen bedömer att anslaget 1:5 Näringslivsutveckling kan bidra till finansieringen av ökningen av anslagen 1:7 Turistfrämjande och 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation, utan att det påverkar den verksamhet som finansieras från anslaget. Regeringen anser därför att anslaget 1:5 Näringslivsutveckling bör minskas med 18 000 000 kronor.

Visit Sweden ägs till hälften av svenska staten och till hälften av Svensk Turism AB, som ägs av den svenska besöksnäringen. Bolagets uppdrag är att marknadsföra svenska destinationer och Sverige som turistland för att medverka till att turismen ökar. Marknaden och förutsättningarna för bolagets verksamhet har förändrats. För att bolaget ska kunna ställa om sin verksamhet

och fullgöra sitt uppdrag, bl.a. genom att koncentrera verksamheten mer till Sverige och ställa om till ett mer digitalt arbetssätt, behöver ytterligare medel tillföras. Regeringen anser därför att anslaget 1:7 Turistfrämjande bör ökas med 10 000 000 kronor. Ökningen bör finansieras genom att anslaget 1:5 Näringslivsutveckling minskas med 8 000 000 kronor. Vidare bedömer regeringen att anslaget 1:14 Konkurrensforskning kan bidra till finansieringen. Regeringen anser därför att anslaget 1:14 bör minskas med 1 000 000 kronor. Slutligen bedömer regeringen att anslaget 1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer kan bidra till finansieringen. Regeringen anser därför att anslaget 1:18 bör minskas med 1 000 000 kronor.

Anslaget 1:19 Finansiering av rättegångskostnader används bl.a. för utgifter för rättegångskostnader med anledning av mål där Konkurrensverket för talan. Under 2019 har ett omfattande mål avgjorts och Konkurrensverket har ålagts att ersätta motpartens rättegångskostnader. Utgifterna kommer som en följd av detta att överstiga de medel som anvisats på anslaget. Regeringen anser därför att anslaget 1:19 Finansiering av rättegångskostnader bör ökas med 6 300 000 kronor.

Anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation används för utgifter för statsbidrag till Almi Företagspartner AB (Almi) för marknads-kompletterande finansiering och företagsrådgivning. För att säkerställa driften av Almi och att bolaget har möjlighet att genomföra sitt uppdrag när det gäller finansiering och affärsutveckling för små och medelstora företag behöver anslaget tillföras ytterligare medel. Regeringen anser därför att anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation bör ökas med 10 000 000 kronor. Ökningen bör finansieras genom att anslaget 1:5 Näringslivsutveckling minskas med motsvarande belopp.

Regeringen bedömer att anslaget 2:2 Kommerskollegium kan bidra till finansieringen av förändringarna av anslaget 2:1 Konsumentverket inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik utan att det påverkar den verksamhet som finansieras från anslaget. Regeringen anser därför att anslaget 2:2 Kommerskollegium bör minskas med 700 000 kronor.

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Anslaget 1:2 Utjämningsbidrag för LSS-kostnader används för kostnads-utjämnning mellan kommuner enligt lagen (2008:342) om utjämnning av kostnader för stöd och service till vissa funktionshindrade för verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS. De slutliga beräkningarna av LSS-kostnaderna som under 2019 redovisats av Statistiska centralbyrån visar att bidragen till kommunerna kommer att överstiga de anvisade medlen. Regeringen anser därför att anslaget 1:2 bör ökas med 59 220 000 kronor. Bidragen och avgifterna i utjämningsystemet är beräknade så att de sammanlagda avgifterna och bidragen uppgår till samma belopp. De sammanlagda utjämningsavgifterna,

som vissa kommuner betalar till staten, ökar därför med motsvarande belopp och redovisas mot inkomsttitel.

Motionen

I motion 2019/20:1668 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkas avslag på regeringens förslag till anslagsförändring inom utgiftsområde 21 Energi, avslag på vissa av regeringens förslag till anslagsförändringar inom utgiftsområde 20 Allmän natur- och miljövård samt delvis avslag på regeringens förslag till anslagsförändring inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Motionärernas förslag framgår av bilaga 2 i detta betänkande.

När det gäller utgiftsområde 7 Internationellt bistånd anför motionärerna att de medel som regeringen föreslår till anslaget 1:1 Biståndsverksamhet bör omprioriteras till välfärdens kärnverksamhet. Motionärerna accepterar dock den del av anslagshöjningen som avser återföring av outnyttjade medel från anslaget 2:1 Konsumentverket inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik.

Inom utgiftsområde 20 Allmän natur- och miljövård avvisar motionärerna regeringens förslag till höjningar av anslaget 1:8 Klimatbonus och 1:14 Skydd av värdefull natur eftersom man i det första fallet anser att dessa styrmedel är ett ineffektivt och dyrt sätt att minska Sveriges oljeimport och utsläpp av koldioxid, och i det andra fallet anser att det inte är klargjort hur stor del av det föreslagna tillskottet som är ämnat till ersättning för markägare, respektive hur stor del som är tänkt att användas för att undandra ytterligare mark från brukande.

Investeringsstödet för installation av solceller inom utgiftsområde 21 Energi kan enligt motionärerna ifrågasättas, eftersom solceller nästan uteslutande producerar elenergi vid tidpunkter när Sverige redan har ett stort produktionsöverskott. Regeringens föreslagna höjning av anslaget 1:8 Energiteknik avvisas därför.

Yttranden från andra utskott

Miljö- och jordbruksutskottet anser att finansutskottet bör tillstyrka propositionen i berörda delar (yttr. 2019/20:MJU2y). Ledamöterna från Sverigedemokraterna ställer sig i en avvikande mening bakom förslaget i motionen. Ledamöterna från Moderaterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna deltog inte i beslutet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot förslagen i sak. Utskottet noterar att förslagen sammantaget för 2019 medför att de takbegränsade utgifterna ökar med 3,9 miljarder kronor och att den offentliga sektorns finansiella sparande försvagas med 2,9 miljarder kronor. Skillnaden förklaras enligt regeringen

huvudsakligen av att de ökade utbetalningarna av gårdsstöd och skolmjölksstöd medför en motsvarande ökad inkomst av EU-medel på budgetens inkomstsida. Enligt regeringens prognos i Budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) bedöms budgeteringsmarginalen för 2019 uppgå till 36 miljarder kronor och det strukturella sparandet till 0,0 procent av BNP. Utskottet konstaterar att förslagen i höständringsbudgeten är förenliga med de budgetpolitiska målen. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till höständringsbudget för 2019. Motionen avstyrks således, vilket också är i linje med miljö- och jordbruksutskottets yttrande.

Mot bakgrund av att överskottsmålet fr.o.m. 2019 utvärderas enligt delvis nya principer som bl.a. innebär att uppföljningen i högre grad ska utgå från det strukturella sparandet för innevarande och nästkommande år, vill utskottet också poängtera att de ekonomiska konsekvenserna av förslag som lämnas i ändringsbudget ingår i uppföljningen av överskottsmålet. Utskottet konstaterar att förslagen i höständringsbudgeten bidrar till skillnaden mellan överskottsmålets nivå på en tredjedels procent av BNP och det redovisade strukturella sparandet för 2019 i budgetpropositionen. Utskottet vill i detta sammanhang, och i linje med vad utskottet tidigare återkommande har framhållit, understryka vikten av att ändringsbudgetar precis som budgetpropositionen förhåller sig till det finanspolitiska ramverket. Det gäller i synnerhet när det strukturella sparandet för innevarande år bedöms vara i nivå med eller understiga överskottsmålets nivå och förslag utan finansiering lämnas som är av diskretionär karaktär, dvs. där de föreslagna anslagsförändringarna inte direkt följer av ändrade volymer i de statliga transfereringssystemen eller makroekonomiska förutsättningar.

Reservation

Höständringsbudget för 2019 (SD)

av Oscar Sjöstedt (SD), Dennis Dioukarev (SD) och Charlotte Quensel (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade anslag

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:1668 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) och
bifaller delvis proposition 2019/20:2 punkt 6.

Utgiftsområde 15 Studiemedel

=utskottet

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

=utskottet

Ändrade beställningsbemyndiganden

=utskottet

Ställningstagande

Regeringens förslag till anslagsförändring inom utgiftsområde 21 Energi och vissa av anslagsförändringarna inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård bör avslås. Regeringens förslag till anslagsförändring inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd bör delvis avslås.

Vårt långsiktiga mål med biståndspolitiken är att mottagarländerna ska kunna ta ekonomiskt och humanitärt ansvar för sin befolkning och respektera grundläggande demokratiska och mänskliga rättigheter. En sådan förändring är tidskrävande och behöver i första hand komma inifrån, drivas av inhemska krafter och individer som har en förståelse för och kunskap om lokala förutsättningar. Vi konstaterar dock att Sverige nu är på väg in i en delvis annan situation. De medel som regeringen vill återföra till anslaget 1:1 Biståndsverksamhet måste därför vägas mot behov inom andra områden, t.ex. investeringar inom vården, rättsväsendet, försvaret och äldreomsorgen. Av denna anledning avvisar vi anslagshöjningen på 299 000 000 kr och uppmanar att dessa medel omprioriteras till välfärdens kärnverksamhet. Vi accepterar dock den del av anslagshöjningen, 860 000 kr, som är hänförlig till en återföring av outnyttjade medel från anslaget 2:1 Konsumentverket inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik. Medlen var budgeterade till utvecklingen av en tjänst,

Money from Sweden, som är en jämförelsesida för olika tjänster för att skicka pengar från Sverige till andra länder. Det kan konstateras att tjänster för monetära överföringar redan existerar och det kan inte ligga i svenska skattebetalares intresse att bygga upp infrastruktur eller kringtjänster för sådan verksamhet.

Det nuvarande bonus–malus-systemet bör avvecklas och vi motsätter oss därför ökningen av anslag 1:8 Klimatbonus. Dessa styrmedel fungerar som en subvention av ett lägre antal dyra bilar och är ett ineffektivt sätt att minska Sveriges oljeimport och utsläpp av koldioxid. I kombination med höjda bränslepriser missgynnar bonus–malus-systemet dem som behöver biltyper som förbrukar mycket bränsle och dem som inte har råd att köpa en dyr bil. Med tanke på den omfattande exporten av bonusberättigade elfordon fungerar politiken i dag i praktiken också som en mycket kostsam subvention av Norges bilpark. Vidare är det inte tydligt hur mycket av det föreslagna tillskottet till anslaget 1:14 Skydd av värdefull natur som faktiskt är ämnat till ersättningar för markägare, respektive hur mycket som är tänkt att användas till att undandra ytterligare mark från brukande. Den senare användningen ökar problemen och det behövs en utredning innan ytterligare arealer undantas från brukande. Vi motsätter oss därför regeringens föreslagna tillskott.

Vi ifrågasätter vidare investeringsstödet för installation av solceller inom utgiftsområde 21 Energi eftersom solceller nästan uteslutande producerar elenergi vid tidpunkter när Sverige redan har ett stort produktionsöverskott. Därför avvisar vi höjningen av anslaget 1:8 Energiteknik.

Särskilda yttranden

1. Höständringsbudget för 2019 (M)

Elisabeth Svantesson (M), Jan Ericson (M), Mattias Karlsson i Luleå (M) och Sofia Westergren (M) anför:

Moderaterna ser regeringens förslag till höständringsbudget som ett sätt för regeringen att korrigera sin egen budget för innevarande år. Det är en budget som vilar på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Centern och Liberalerna. Vi står inte bakom den beslutade budgeten och föreslår därför inte heller några ändringar med anledning av regeringens höständringsbudget. För att förverkliga vår politik behövs en helt annan inriktning, och vi deltar därför inte i beslutet om höständringsbudget för 2019.

2. Höständringsbudget för 2019 (V)

Ida Gabrielsson (V) anför:

Vänsterpartiet ser regeringens förslag till höständringsbudget som ett sätt för regeringen att korrigera sin egen budget för innevarande år. Det är en budget som vilar på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Centern och Liberalerna. Vi står inte bakom den beslutade budgeten och föreslår därför inte heller några ändringar med anledning av regeringens höständringsbudget. För att förverkliga vår politik behövs en helt annan inriktning, och vi deltar därför inte i beslutet om höständringsbudget för 2019.

3. Höständringsbudget för 2019 (KD)

Jakob Forssmed (KD) anför:

Kristdemokraterna ser regeringens förslag till höständringsbudget som ett sätt för regeringen att korrigera sin egen budget för innevarande år. Det är en budget som vilar på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Centern och Liberalerna. Vi står inte bakom den beslutade budgeten och föreslår därför inte heller några ändringar med anledning av regeringens höständringsbudget. För att förverkliga vår politik behövs en helt annan inriktning, och vi deltar därför inte i beslutet om höständringsbudget för 2019.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:2 Höständringsbudget för 2019:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ta upp lån i Riksgäldskontoret för studielån som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 230 500 000 000 kronor (avsnitt 3.11).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019–2022 för anslaget 2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning besluta om en årlig medlemsavgift till kunskaps- och innovationsplattformen inom hälsa under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Health) på högst 800 000 kronor (avsnitt 3.12).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019–2023 för anslaget 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning besluta om en årlig medlemsavgift till European Research Infrastructure for Imaging Technologies in Biological and Biomedical Sciences (Euro-Bioimaging-ERIC) på högst 1 000 000 kronor (avsnitt 3.12).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 besluta om medlemskap i den ideella föreningen Ebrains och att under 2019–2023 för anslaget 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning besluta om en årlig medlemsavgift på högst 1 600 000 kronor (avsnitt 3.12).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 besluta om medlemskap i kunskaps- och innovationsplattformen inom urban mobilitet under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Urban Mobility) och att under 2019–2023 för anslaget 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning besluta om en årlig medlemsavgift på högst 540 000 kronor (avsnitt 3.12).
6. Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar ändrade anslag enligt tabell 1.1.
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Följdmotionen

2019/20:1668 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD):

Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar nya och ändrade anslag enligt regeringens förslag med de ändringar som framgår av tabell 1 i motionen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Tusental kronor

Utgiftsområde/ anslag (ramanslag)	Beslutad ram/ anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ ny anslagsnivå	Avvikelse (SD)
1 Rikets styrelse	14 742 654	30 000	14 772 654	
8:1 Mediestöd	622 119	30 000	652 119	
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	17 292 730	-1 000	17 291 730	
1:9 Statistiska centralbyrån	566 759	-1 000	565 759	
4 Rättsväsendet	49 203 359	399 000	49 602 359	
1:4 Ekobrottsmyndigheten	685 548	8 000	693 548	
1:5 Sveriges Domstolar	5 814 514	174 000	5 988 514	
1:6 Kriminalvården	9 346 540	200 000	9 546 540	
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	77 987	17 000	94 987	
7 Internationellt bistånd	44 158 232	299 860	44 458 092	-299 000
1:1 Biståndsverksamhet	42 660 634	299 860	42 960 494	-299 000
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	81 502 185	43 000	81 545 185	
1:7 Sjukvård i internationella förhållanden	476 068	43 000	519 068	
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	97 653 968	135 000	97 788 968	
1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader	957 000	135 000	1 092 000	
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	34 878 442	22 000	34 900 442	
2:1 Pensionsmyndigheten	580 142	22 000	602 142	
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	97 332 203	534 000	97 866 203	
1:1 Barnbidrag	32 802 684	534 000	33 336 684	
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	74 303 772	260 000	74 563 772	
1:11 Bidrag till lönegarantiersättning	1 650 000	260 000	1 910 000	

Utgiftsområde/ anslag (ramanslag)	Beslutad ram/ anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ ny anslagsnivå	Avvikelse (SD)
15 Studiestöd	24 694 156	16 000	24 710 156	
1:4 Statens utgifter för studiemedelsröntor	152 449	16 000	168 449	
16 Utbildning och universitetsforskning	80 312 277	153 000	80 465 277	
1:2 Statens skolinspektion	414 028	3 000	417 028	
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	973 356	150 000	1 123 356	
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	15 801 041	52 000	15 853 041	
8:1 Centrala museer: Myndigheter	1 287 793	52 000	1 339 793	
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	3 987 123	840	3 987 963	
2:1 Konsumentverket	166 879	-1 660	165 219	
2:2 Allmänna reklamationsnämnden	44 869	3 000	47 869	
2:5 Bidrag till miljömärkning av produkter	4 374	-500	3 874	
19 Regional tillväxt	3 526 525	41 000	3 567 525	
1:2 Transportbidrag	430 864	41 000	471 864	
20 Allmän miljö- och naturvård	10 932 248	320 750	11 252 998	-300 000
1:4 Sanering och återställning av förorenade områden	896 118	-4 750	891 368	
1:7 Avgifter till Internationella organisationer	288 131	9 500	297 631	
1:8 Klimatbonus	1 240 000	100 000	1 340 000	-100 000
1:10 Klimatanpassning	261 750	-16 000	245 750	
1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar	255 000	32 000	287 000	
1:14 Skydd av värdefull natur	778 000	200 000	978 000	-200 000
21 Energi	3 444 947	500 000	3 944 947	-500 000
1:7 Energiteknik	835 000	500 000	1 335 000	-500 000

Utgiftsområde/ anslag (ramanslag)	Beslutad ram/ anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ ny anslagsnivå	Avvikelse (SD)
22 Kommunikationer	59 191 655	0	59 191 655	
1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur	25 569 423	8 000	25 577 423	
1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	23 693 698	-76 000	23 617 698	
1:7 Trafikavtal	960 000	76 000	1 036 000	
1:16 Internationell tågtrafik	50 000	-8 000	42 000	
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	21 000 714	1 022 000	22 022 714	
1:10 Gårdsstöd m.m.	7 168 000	850 000	8 018 000	
1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.	154 000	72 000	226 000	
1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	79 830	100 000	179 830	
24 Näringsliv	7 402 217	5 600	7 407 817	
1:5 Näringslivsutveckling	817 022	-18 000	799 022	
1:7 Turistfrämjande	114 613	10 000	124 613	
1:14 Konkurrensforskning	13 804	-1 000	12 804	
1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer	17 780	-1 000	16 780	
1:19 Finansiering av rättegångskostnader	18 000	6 300	24 300	
1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation	269 472	10 000	279 472	
2:2 Kommerskollegium	91 084	-700	90 384	
25 Allmänna bidrag till kommuner	119 992 772	59 220	120 051 992	
1:2 Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	4 446 438	59 220	4 505 658	
Summa anslagsförändring på ändringsbudget		3 892 270		-1 099 000

BILAGA 3

Regeringens förslag till ändrade beställningsbemyndiganden 2019

Det har inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.

Tusental kronor

Utgiftsområde/ anslagsnummer			Beslutat beställnings- bemyndigande	Förändring av beställnings- bemyndigande	Nytt beställnings- bemyndigande	Tidsperiod
4	1:18	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	114 000	96 000	210 000	2020–2022
6	1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	62 000 000	5 000 000	67 000 000	2020–2029 ¹
6	2:4	Krisberedskap	1 000 000	1 000 000	2 000 000	2020–2025
10	1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen		1 888 000	1 888 000	2020–2021
14	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	14 500 000	500 000	15 000 000	2020–2023
16	3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	1 810 000	140 000	1 950 000	2020–2029 ²
20	1:11	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	435 000	70 000	505 000	2020–2026
20	1:12	Insatser för internationella klimatinvesteringar	635 000	65 000	700 000	2020–2026
23	1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	5 241 000		5 241 000	2020–2028 ³
23	1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	4 868 200		4 868 200	2020–2028 ⁴
Summa förändring av beställningsbemyndigande på ändringsbudget				8 759 000		

Not: De ekonomiska åtagandena medger utgifter fr.o.m. 2020 t.o.m. angivet slutår.

¹ Beställningsbemyndigandets tidsperiod ändras från 2020–2028 till 2020–2029.

² Beställningsbemyndigandets tidsperiod ändras från 2020–2024 till 2020–2029.

³ Beställningsbemyndigandets tidsperiod ändras från 2020–2026 till 2020–2028.

⁴ Beställningsbemyndigandets tidsperiod ändras från 2020–2026 till 2020–2028.

BILAGA 4

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2019/20:MJU2y

Höständringsbudget för 2019

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett miljö- och jordbruksutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens proposition 2019/20:2 Höständringsbudget för 2019 med eventuella motioner i de delar som berör utskotts ämnesområde. Miljö- och jordbruksutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motion 2019/20:1668 (SD) som berör utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionen i dessa delar. I yttrandet finns en avvikande mening (SD). Tre partier deltog inte i beslutet (M, V, KD).

Utskottets överväganden

Propositionen

I proposition 2019/20:2 Höständringsbudget för 2019 föreslår regeringen att ramen för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård ska utökas med knappt 321 miljoner kronor. Inom utgiftsområdet lämnas förslag om ökade medel, bl.a. 200 miljoner kronor till anslaget Skydd av värdefull natur och 100 miljoner kronor till anslaget Klimatbonus. Regeringen föreslår även att beställningsbemyndigandet för anslaget Åtgärder för havs- och vattenmiljö ökas med 70 miljoner kronor samt att beställningsbemyndigandet för anslaget Insatser för internationella klimatinvesteringar ökas med 65 miljoner kronor, båda för perioden 2020–2026.

Regeringen föreslår vidare i propositionen att ramen för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel utökas med 1 022 miljoner kronor. Dessutom föreslår regeringen att anslaget Gårdsstöd m.m. utökas med 850 miljoner kronor, att anslaget Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket utökas med 100 miljoner kronor och att anslaget Intervention för jordbruksprodukter ökas med 72 miljoner kronor. Regeringen föreslår även att beställningsbemyndigandena för anslagen Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur och Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur utsträcks ytterligare två år i tiden till att gälla perioden 2020–2028.

Motionen

I partimotion 2019/20:1668 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslås i denna del, att den ökning som regeringen föreslår av anslaget Klimatbonus med 100 miljoner kronor samt ökningen av anslaget Skydd av värdefull natur med 200 miljoner kronor inte ska genomföras.

Utskottets ställningstagande

Miljö- och jordbruksutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag i höständringsbudgeten för 2019 när det gäller utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Motionen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 22 oktober 2019

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Kristina Yngwe

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kristina Yngwe (C), Maria Gardfjell (MP), Louise Meijer (M), Hanna Westerén (S), Isak From (S), John Widegren (M), Runar Filper (SD), Elin Segerlind (V), Malin Larsson (S), Magnus Oscarsson (KD), Marlene Burwick (S), Mats Nordberg (SD), Markus Selin (S), Marlène Lund Kopparklint (M), Rickard Nordin (C), Staffan Eklöf (SD) och Joar Forssell (L).

Avvikande mening

Höständringsbudget för 2019 (SD)

Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Staffan Eklöf (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2019/20:1668 i de delar som rör utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård medan regeringens förslag i motsvarande delar i höständringsbudgeten för 2019 bör avstyrkas.